

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopis! se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slovenske posojilnice.

Ko smo Slovenci letos dosegli, da se mora v zemljiške knjige tudi slovensko vpisovati, zagнали so nemškutarji in Nemci grozen krik, kakor da je antikrist pred durmi. Ropotali so v svojih listih; dr. Sturm in bore Celjski dr. Foregger vprašala sta v državnem zboru togotno ministra Pražaka, kako je mogel kaj takega storiti in dati slovenskemu jeziku drobtinico pravice; deželni štajarski odbor v Gradcu, ki bi moral z enako ljubeznijo in enako nepristransko ravnati sè Slovenci, kakor ravna z Nemci, nasajal se je zoper to Slovincem dovoljeno malenkost; pokazal je s tem, kako veliko sovraštvo gojijo v Gradci zoper nas Slovence, tako da mora že vsakdo uvideti, da za nas Slovence ne rasto rožice v Gradcu. Konečno začele so še rohneti hranilnice, katere so žali Bog vse v nemških rokah, češ, bomo pa delali tem Slovincem sitnobe, kjer bomo mogli; če bo kje kaka slovenska beseda, v prošnji za posojilo, pa jo bomo odbili, in ne bomo nič posodili.

Kdo so pa te nemške hranilnice? Kako pa so prišle do toliko denarja?

Slovenci nekđaj nismo imeli drugih gošpodov, kakor duhovne; vse drugo je bilo nemčursko; vsa mesta, vsi okrajni zastopi bili so nemčurski. Mesta in pa okrajni zastopi začeli so pred mnogimi leti snovati hranilnice, tako v Mariboru, Celju itd. Ravnateljstvo je se ve, da bilo nemčursko. Ti Nemškutarji pa većinoma ali niso imeli nič denarja, ali pa so bili trgovci in spekulanti, ki so svoj denar drugje bolje znali porabljati, kakor da bi ga v hranilnico nosili. Hranilce bi toraj bile brez denarja, ko ne bi jim slovenski kmetje pridno denarja pri-našali.

Tudi sodnije vlagale so in vlagajo sirotinske ali pupilarne denarje v hranilnice; ta denar pa je sopet denar slovenskega kmeta. To se najboljše vidi iz tega: Ko je lansko leto kan-

celist Zöhrer v Celju izneveril kaci 10.000 goldinarjev sirotinskega denarja, pokazalo se je, da je skoraj ves ta denar kmečki. Samo kmete je obkradel; Celjski Nemci in nemškutarji niso imeli nič denarja notri. Naši Nemci si samo iz hranilnic denar izposojujejo, ne pa da bi ga vlagali.

Denar, s katerim so hranilnice delale, ter si na tisoče in tisoče goldinarjev prisluzile, bil je toraj slovenski, in samo s slovenskim denarjem postale so hranilnice bogate.

Ali ni toraj grdo, če te hranilnice tako razsajajo zoper tiste, katerim imajo vse zahvaliti, kar imajo in kar so? Ali ni grdo, če sedaj te hranilnice, katerim je goldinar slovenskega kmeta vse zaslužil, ropotajo zoper pravice slovenskega jezika; če darujejo po tisoče goldinarjev za šulverein in druga protislovenska nemškutarska početja?

Kakor hranilnice nam, tako mi njim; Slovenci si moramo to postopanje nemških hranilnic z debelimi črkami zapisati v spomin, da bomo vedeli, kako se imamo v bodoče obnašati.

K sreči hranilnice ne morejo Slovincem več mnogo škodovati, kajti ob novem letu se odpre v Ljubljani velika mestna slovenska hranilnica, potem pa so že na največo srečo slovenski narodnjaki osnovali celo vrsto krepkih posojilnic, ki se kaj veselo razcvitajo, ter od dne do dne močnejše prihajajo. Leta 1885 imele so slovenske posojilnice že toliko denarja, da so izposodile većinoma med slovenske kmete skoraj dva milijona goldinarjev. Že čez eno leto pa so imele za pol milijona več, tako da so izposodile leta 1886 že dva in pol milijona goldinarjev! — In to raste od leta do leta, ter bodo do konca letošnjega leta mnogo že čez 3 milijone gld. izposodile.

Za Slovence je torej velika sreča, da imamo posojilnice, da nismo več odvisni v toliki meri od nemških hranilnic. Posojilnice pa so tudi prava dobrota, kajti od njih se dobi denar brez tistih velikanskih stroškov, katerih

je vedno treba, če se hoče iz hranilnice denar dobiti. To so hitro spoznali slovenski kmetje, ki so se koj od začetka oklenili posojilnic. To so pa k malu opazili tudi Nemci in nemškutarji. Začetkom so kričali zoper slov. posojilnice, kakor nad samim zlodejem; vsi njihovi listi od pokojnega lisjaka in Celjske vahte pa do graške „tagespošte“ so kar besneli zoper posojilnice; nič ni bilo tako slabega, da ga ne bi posojilnicam očitali. Zdaj je vse to potihnilo. Marsikateri Nemec in nemškutar, ki se je prej križal pred posojilnico, pride sedaj tiho in uljudno v slov. posojilnico po denar, raje celó, kakor v nemško hranilnico! Tako si dobra reč, poštena slovenska posojilnica dobiva sama veljavno celó med nasprotniki.

Kaj toraj sledi iz povedanega?

Nemške hranilnice ne marajo Slovencev, razun kedar jim ti denar prinesó; one sovražijo slovenski jezik, podpirajo šulverein in vse protislovenske, nemškutarske namere. No pa prav, pa pustimo njih tudi mi Slovenci v miru; naj delajo samo z Nemci in za Nemce; mi jim tega ne zavidamo. Slovenci pa se oklenimo naših slovenskih posojilnic. Kdor hoče denar naložiti na obresti v kakem denarnem zavodu, nesi ga v posojilnico! Svoji k svojim! Iz posojilnic si opet Slovenci izposojujejo; čem več se v posojilnice denarja vlaga, tem več lahko te izposojujejo, tem lahko te sopet podpirajo Slovenci. Tako pomaga Slovenec lepo Slovenceu, in to je prav in tako mora biti! Posojilnice bodo imele tedaj v kratkem toliko denarja, da bo vsak Slovenec, ki bo potreboval posojila, šel v slov. posojilnice, ter se mu bo tukaj lahko pomagalo, kolikor je potreben in vreden. Kar se bo za služilo pri tem, ostalo bo med Slovenci, in slovenske posojilnice, ki že sedaj mnogo podpirajo razne slovenske zavode, posebno pa uboge slovenske dijake, bodo takrat lahko že več storile in slovenski narod bo imel od tega največji dobiček.

To prevdari vsak Slovenec, in se ravnaj po tem!

I. D.

Gospodarske stvari.

Gnojenje, kedaj in koliko ga kaže?

Da vsak svet ni za vsako silje, zna vsak kmetovalec, pa tudi to vé, da pomaga gnoj, ako ga v pravi čas in pravo mero napelje, v tem veliko. Zato pa je tudi vselej bilo in ostane važno vprašanje, kedaj in koliko se naj navaža gnoj?

Za to leto pridemo sicer z odgovorom na to vprašanje skorej, da prepozno, vendar pa mislimo, da ne bode brez vsega, ako še v tej imenitni stvari nekaj izpregovorimo. Kakor kaže izkušinja, bode brž ko ne bolje, ako se navaža

večkrat gnoj na njivo, če tudi ne vselej v veliki, dovoljni meri. Kar se tiče ozimine, pšenice, in rži, dobro ji dene vsekako, ako pride na pognojeno zemljo, toda ona ne tirja preveč gnoj, tedaj pa je mogoče, da ga nekoliko spravimo njej na ljubo jeseni pod zemljo, drugo, večjo polovico pa ga navozimo poleti, kedar sejemo drugo silje za prvim, n. pr. repo.

To stori sicer le tisti kmet lahko, ki nima preveč zemlje, ima pa dovolje živine, da mu dela gnoj za čas, kedar mu ga je treba. Kdor pa nima take sreče, njemu svetuje se, naj ravna z gnojem prav in ga daje vselej tistej setvi, ki ga hoče največ imeti, toliko, kolikor ga ravno zmore, drugo mero gnoj naj pa potlej spravi na njivo, kedar seje drugo seme, t. j. to leto za prvim.

Le-ta navada ima še potlej drugo dobroto. Ako se napelje malo gnoj na njivo, treba ti je češ, nečeš trositi ga na tenko, na vse strani in gnoj pride torej na korist setvi, za katero si ga namenil. Potem pa je še to dobro, da še uživa tudi naslednja setev, n. pr. detelja tudi tega gnoj, sicer pa bi ga ne dobila. Ako pa se gnoji enkrat do dobra, potem pa nič več ne daje gnoj za dve setvi, to potlej ni mogoče, da bi ti še četrta setev storila dobro. Nekaj malega daje ti še potlej, ali k večjemu le eno košnjo.

Moj Bog, veliko se toži čez to, da se detelja ne razrašča dobro ter da že po prvi košnji nekam hira, kaj je tega krivo? Slabo gnojenje, toda to še ne toliko, kolikor da se gnoji premalo ali za enkrat skorej preveč, nič pa potlej za drugo setev.

Čudno je to, da je včasih kmet vesel, kedar najde pri preoranju, da je še cele kope gnoj, ter misli, da je za prihodnjo setev Bog vé, koliko gnoj na razpolaganje.

Nič ni to, kakor gola zmeta. Take kepe gnoj so prazne, nekako vtrdile so se one ter ostale ti bodo včasih po več let, ne da bi le količjak koristile. To tedaj nikakor ni dobro gnojenje.

Ako pa čemo v resnici dobro gnojiti, ne storimo po takem nič kaj prav, če na en oral zapeljemo 6 ali 7 dobrih voz gnoj. Največkrat je to preveč — za tisto setev, za katero smo gnoj namenili. In gnoj je denar in to tak, da ga ni treba zametavati.

Bolje je pa tedaj na vsak način, če gnojimo večkrat njivo, naj že bode, da nimamo preveč gnoj, da ga navozimo vsakokrat veliko. Velikokrat, če mogoče za vsako setev gnojiti, to je najbolje. Kdor gnoji velikokrat, on ima skorej pri vsaki setvi srečo, nekaj vsaj dobode v tem, ko imajo sosedje morebiti pri enakem polju le malo, čeprav se jim ne more reči, da bi le malo gnojili.

Kakor so naši časi, treba nam je skrbeti,

da si tako udelamo polje, da imamo upanje iz vsake setve, vsaj nekaj spraviti si v korist ne samo za dom, ampak tudi za kupčijo. Bolj, ko moremo iz vsake setve nekaj imeti za na prodaj, bolj smo v stanu, kedar potrka davkarja na naša vrata, reči: noter! Brez groša nismo in torej smo nekako srečni, če vemo, da se otresemo lahko sitnih ljudi.

Sejmovi. Dne 24. novembra pri sv. Marjeti na Pesnici. Dne 25. novembra v Ločah na Bregu, v Ptuj. Dne 30. novembra pri sv. Andražu v Slov. gor., v Celju, v Strassu, v Rogatecu, v Veržaju, na Bizeljskem in v Svičini. Dne 3. decembra v Konjicah in na Planini.

Dopisi.

Iz Ptujске okolice. (Kaj je z novim okrajnim zastopom?) Dne 28. julija t. l. izvolil je novi okrajni zastop načelnštvo Minolo bode skoro štiri mesece od tega, toda posluje še vedno stari odbor, k sejam sklicujejo se stari odborniki. Ravno zdaj bode štiri leta, da je bil izvoljen stari okrajni zastop in je prišel žid na krmilo. Gospoda počuti se gotovo dobro, da se noče umakniti; mogoče pa tudi je, da se odstopa boji. Ker že tako dolgo čakamo, čakali še bomo nekaj časa, ker vemo, da mora priti dan, ko bode mestna gospoda s svojo židovsko glavo morala kopita in šila pobrati in iti. Mestjani so se sicer pritožili do upravnega sodišča, ker njih zagovornik dr. Mihelič ni prodrl s svojo reklamacijo, s katero je hotel mnogim kmetom vzeti volilno pravico v skupini velikih posestnikov, o tem bodem pa govoril drugokrat. Ta pritožba ne bode imela zaželenega uspeha. To pa so dosegli, da staremu zastopu ne bode treba odstopiti, dokler ne bode upravno sodišče izreklo svoje razsodbe. Tu je treba pomniti, da pritožba slovenskih posestnikov v Celju in Mariboru gledé hišnih posestnikov ni imela enake moči; kajti slavno c. kr. namestništvo v Gradcu priskrbelo je cesarjevo potrjenje takoj, in se ni celó nič brigalo za slovenske pritožbe do upravnega sodišča. Meri se pač z z dvojno mero! Nas volilce to žali, ali moti se, kdor misli, da nas bode to splašilo! Kakor zadnjič, volili bodemo tudi v bodoče samo svoje možé v okrajni zastop, ker tu nam gre prva beseda. Pritožili smo se pa tudi mi do upravnega sodišča na Dunaju, ker je sl. c. kr. namestništvo v Gradcu vsprejelo Ptujске hišne posestnike in kočarje spet med velike posestnike. Upamo, da bode vendar enkrat prišla razsodba, s katero se bode dalo kmetu, kar je njegovega, in hišnemu posestniku v mestu, kar mu gre. Druzega ne terjamo, in to je gotovo, da se moramo mi avstrijski državljani v Avstriji pipati za svoje pravice!

Z Murskega polja. (Nenavadna gostija) Bilo je dne 6. t. m. in nekateri domoljubni gospodje iz Ljutomera so opozorili kmete v zgor. Krapju sicer na težko opravilo, a ker je neobhodno potrebno za mili slovenski rod, morala se je vendar nekaka žrtva storiti, kajti Slovenec ne stoji za drugimi rodi. Ljutomerski domoljubi so se za to oglasili pri Krapjenskih kmetih, kajti le ti stojijo v prvi vrsti domoljuba. Znano je pa le bolj redkim osebam za delo, katero se izvršuje že več časa za Avstro-ogersko monarhijo in v tem delu je treba, da tudi slovenski Muropoljec dobi svoj prostor in za to se je v zgornjem Krapju stvar izvršila. Dne 10. t. m. je imel priti slovenski umetnik, gosp. Jurij Šubic iz Dunaja, kateri se trudi za stvar. Zatoraj kratki čas, kajti naročeno je bilo kmetom omenjene vasi, ako jim je ljubo, lepo gostijo, kakor se prav običajno vrši, prirediti. Gosp. Šubic je hotel tako gostijo opazovati ter si je iz Ptujе pripeljal fotografa. Ta je glavne pomene „ženitve“ fotografiral. Krapjenski kmeti so stvar priskrbeli na lastne stroške in to v štirih dnevih. Drugači se pripravljali pa po tri tjedne za njo, vse je bilo prav lepo, zanimivo in vse po zdravem okusu. V ta namen je Josip Karba rad prepustil vso hišo za veselico, ter se je primerno okinčala zunaj in znotraj z večimi narodnimi zastavami, avstrijsko in štajarsko. Zunaj nad vhodnimi vrati je bil napis „Dobro došli!“ Te črke so predstavljale slovensko trobojnico. V sobi je pa bil napis na eni strani: „Slovenci zjedimo se!“ na drugi pa: „Bog živi Slovence!“ potem je vezal napisa venec od ene strani pod stropom na drugo stran. Tu je bil v sredini prirejen iz živih ribic v glažu „grb“ zgornjega Krapja in sicer za to, ker imajo Krapjenčari krapa v vaškem grbu. Kmetje so za vse te olepšave skrbeli, kmetice so pa urno pripravljale razna jedila. Ljutomerski Slovenci, prijatelji slovenskega kmeta, so pa darovali tri sodčke vina. Akoravno je bilo dne 10. t. m. deževno vreme, pripeljal se je vendar g. Šubic in z njim fotograf in drugi gospodje iz Ljutomera. Takrat povzame sliko prvič iz življenja, kako idejo ženinovi „gosti“ po „sinaho“ in kako so pred njegovim prihodom vrata zaprta pri nevesti. Za to sliko se mu je vse prav običajno priskrbelo in predstavilo. Potem je povzel sliko, kako da se gostje iz cerkve vrnejo in potem nevesta v pričo vseh svatov prereže pri novem domu hleb kruha v znamenje, da si bo morala sama zdaj kruh služiti. Kolač je izročila visoko spoštovana mati Mica Mursa iz spodnjega Krapja in tudi za to sliko se je vse prav lepo priskrbelo. Potem pa, kadar se je začelo temniti, da ni bilo za fotografska opravila, videla je še v sobi povzeta slika iz narodnega življenja. Oblekli so se kmetje v narodno nošo in tudi kmetice

v tako, potem so se med goste uvrstili in tako je bila narodna slika predstavljena. Kakor je že bilo popred omenjeno, bila je že noč, za to so se posedli gostje na svoje prostore po sobi. G. Šubic je pa delo odložil na prihodnji den.

(Konec prih.)

Od sv. Trojice pri Slatini. (Nesreča za nesrečo. Prošnja.) V dopisu „Slov. Gospodarja“ od 20. oktobra t. l. smo čitali o nesreči na Rodnah obč. sv. Trojica, ki jo je dopisnik iz Slatine objavil. Nesreča je bila res velika posebno zato, ker se je ogenj tako hitro širil, da so si ljudje komaj še le svoje golo telo rešili, druga nič. Ali nesreča ne miruje dolgo. Še nismo mogli siromakom pogorelcem na Rodneh dosti pomagati, ko se že zopet dne 24ega oktobra vname ogenj v naši občini pri Jan. Črnogoju na Cestah ter mu je vse pohištvo, obleka, živež in še 25 gld. pogorelo. Revez je v veliki stiski, posebno še bolj, ker si je hotel nekaj oblačila iz nadstropja rešiti, pa prepozno je bilo. Komaj se je še sam živ rešiti zamogel in se je po celem životu tako silno opeknel, da, ako mu Bog ne pomaga, ne vstane pred spomladjo iz sosedove postelje. Prosil bi toraj častito duhovščino, kakor tudi gg. obč. predstojnike, da bi blagovolili s še tako malim zneskom ubogemu siromaku pripomoči. in meni ali č. g. nadžupniku sv. Križevskemu mile dare doposlati. Za nje se že zanaprej najgorkejšo zahvaljujem. J. Žurman, župan.

Iz Remšnika. (Nesreče.) Dve nesreči. Na vseh svetnikov god pogorela je Goznikova dimnica, to je njegovo stanovanje. Bilo je zavarovano za 600 gld. Čudno se zdi človeku, da že davno niso vse dimnjače pogorele. Dne 5. novembra peljal je Anton Altbauer „splav“ ali „flos“ sekanega lesa in tri prazne polovnjake od Kornce, to je od Stibela pri Marenbergu, po Dravi. Pri Veliki blizo Brezniške postaje na Gutnjaku pa so valovi, ker se ni dovolj pazljivo veslalo, vrgli „flos“ na peč, ki v sredi Drave moli iz vode in ga razbili. Dve romarici v Selnico so valovi Drave kmalu požrli. Trije flosarji so skočili na peč, drugi trije pa so na raztrganih brunih dalje veslali. Janez Ditingar je le veslo držal in se še z njim tako dolgo branil potopa, dokler mu niso prišli s čolničem v pomoč. Škode bo imel kakih 400 gld.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V ponedeljek dne 21. novembra ste delegaciji zvršili svoje delo. Gg. ministri so z njima zadovoljni, pa tudi delegaciji ste se razšli veseli, kajti vsaj eno ste izvedeli, da tistih 52½ milijonov, ki ste jih po zimi dovolili za vojaštvo, ni bilo treba izdati. — Minister za uk in bogočastje, dr. pl. Gautsch, noče odjenjati gledé srednjih šol ter

bode po takem gotovo po vséh, ki stojé na njegovem ukazu. Ni eni ni doslej prizanesel. — Grof Andrassy, svoje dni minister zunanjih zadev in velik prijatelj liberalnih Nemcev, ne da miru ter misli, da brez njega ni sreče za Avstrijo. Liberalni Nemci si ga želé se ve, da nazaj na ministerski stol. kajti potlej bilo bi po Taaffeju. Kakor je podoba, pa še je za-nje sedaj grozdje — prekislo. — Deželni zbor se je dnes v Gradcu slovesno odprl. Pri zadnjih volitvah v mestni zastop v Gradcu prišlo je izmed 2508 volilcev samo 143 na volišče. Izvoljeni so liberalci — znamenje, da se prebivalci malo skrbé, kaj počenja mestni zastop. To ni dobro. — Nek Jergitsch se je v mestnem zastopu v Celovcu hudó repenčil zoper to, da so štirje oo. jezuiti prevzeli odgojevanje bogoslovcev Krške škofije v svoje roke. Kakor pa se kaže sedaj, precenil je mož svoje moči ter je izpoznal, da je delal račun brez oštirja, ljudstvo in vsi pametniši Nemci so ga pustili na cedilu. Če ga sodi človek po imenu, tedaj je mož slovenske krvi, a drži krčevito z Nemci. Kdor zaničuje svoj jezik ki ga je naučila mati, tak pač rad zaničuje ob enem tudi sv. vero. — Naj se slov. ljudstvo na Koroškem postavi bolj na lastne noge, treba bode na večih krajih hranilnic. Upamo, da se najdejo s časom pravi možje za-nje. — V naši soseski, v Kranjskem Zagorju pride kacic 500 delalcev, ki so doslej imeli delo v tamošnjih premogovih jamah, o novem letu ob delo in tedaj tudi ob kruh. Uzrok tega je, ker ne jemlje južna železnica več toliko premoga od društva, ki ima jame v rokah. — V Ljubljani snuje se šola za gospodinjstvo. Dobro, toda najboljša šola za hčer je mati, če je dobra gospodinja. — Dež. poslanec za Kočevje in Ribnico izvoljen je g. Fr. Višnjikar, c. kr. okr. sodnik v Ribnici; g. A. Linhart, liberallec od pet do glave sicer pa profesor na c. kr. učiteljišču v Ljubljani, je propadel. — C. kr. okr. glavarstvo nabija po oglih v Gorici svoja naznanila samo v nemškem in italijanskem jeziku. To bje slovenskim mestjanom v lice ter se čéjo pritožiti na dotičnem kraju zoper to. — Škofje Goriške nadškofije ima zadnje dni tega meseca zbor v Gorici, hodi jim za to, da se vravna prej ko prej in pravično plača duhovščine. — V Trstu je umrl č. g. Anton Hrovatin, častni korar in župnik pri novem sv. Antonu. Ranjci je bil izvrsten duhovnik in iskren Slovenec, poznali so ga tudi pri nas na Slatini, kamor je poprejšnja leta rad prihajal. — V Istorskem dež. zboru bode letos prvikrat 5 hrv. poslancev, ostali so Italijani. — V Zagrebu je grof Kulmer stavil v saboru predlog, naj se sestavi odbor, da preišče, kako so se vršile letošnje volitve, večina poslancev pa je predlog se ve, da vrgla pod klop. No lahko vemo, čemu jih je strah take preiskave. — Prihodnje leto je 10., odkar ste

Bosna in Hercegovina v rokah našega cesarja. Kakor se sliši, bode v spomin in to v Serajevu, glavnem mestu Bosne, poleti velika dež. razstava gospodarskih reči. — Tisza in njegova madjarska stranka ni zadovoljna s tem, da pleše tudi naša skupina dežel skorej, kakor žvižga ta gospoda, ter bi še rada več. Nič manj, kakor vseh troje skupnih ministrov naj bode madjarske krvi! No tega nam še manjka, sreča da jih na Dunaju poznajo — te rusožrce.

Vunanje države. Srbski kralj, Milan, dél je pravoslavnega nadškofa, Mihaela, in še dva druga škofa v pokoj. S tem je pri koncu silno vprašanje staroverske ali pravoslavne cerkve. Na mestu nadškofa Mihaela je sedel že drug nadškof, Mihael pa je imel še zmerom močno stranko za-se. — Bolgarska vlada išče v Londonu denarja na posodo, kacijh 35 milij. meni, da ji bode dovolj. To je že mogoče, toda ali jih ji kdo tudi zaupa? — Ruski car je bil v petek. dne 18. novembra. v Berolinu. Nemški cesar vzprejel ga je prisrčno, pri caru se je tudi knez Bismarck oglasil, tedaj pa je gotovo, da se je nekaj sklepalo v Berolinu. Kaj pa, to sicer ni znano, vendar pa se ugiblje, da gledé Bolgarije. — Nemški cesar je podelil ruskemu poslancu v Berolinu, grofu Šuvalovu, red črnega orla ter se govori, da postane le-ta kmalu minister vunanjih zadev v St. Peterburgu. Ako je to resnica, potem ste si Nemčija in Rusija sopet prijateljici. — Angleško ministerstvo še vedno nima dela za uboge delalce, ti pa imajo vsak dan kje kak velik zbor. Teh vlada sicer ne moti, toda ona ne stori ničesar, kar se na njih sklene. — V Parizu vre hudo zoper predsednika republike a mož, da si je visoko v letih, ne odstopi, češ, da nima nihče pravice terjati, naj odstopi, predno 7 let doteče. Predsednikov zet, Wilson, pride sicer pred sodnijo a ni verjetno, da se mu kaj izgodi, dokler ostane njegov tast na čelu republike. Ministerstvo je odstopilo in predsednik se dogovarja sedaj z možmi, ki v republikanskih krogih kaj veljajo, naj si sestavi novo ministerstvo, doslej še brez uspeha. — Španjska vlada dela na otoku Peregilu velik svetilnik, vsled tega se je raznesel glas, da si prisvojuje ta otok po krivem, a ona trdi, da ga ima že več let v svoji lasti. — Italijanski drž. zbor ima sedaj svoje redne seje. Kralj Umberto jih je odprl s prestolnim govorom, v njem pa ni govora o sv. Očetu v Rimu in je torej razvidno, da še kralj ne misli na spravo s sv. cerkvo. — V Rimu je iredentarsko društvo, to je ljudi, ki so v Avstriji doma pa so jo potegnili v Italijo; le-to pozivlje naše Lahe v Trstu in drugod, naj zahtevajo in to srčno, da se združi Trst in Primorje z ital. kraljestvom. No, tako kratka pot pa še ni iz Avstrije v Italijo, kakor si domišlja to društvo. — Kaj namerja Italija doli v

Abesiniji? Tako vprašanje je bojda postavil ital. vladi baron Uexküll, ruski poslanec v Rimu. Kaj je odgovor, tega še ne znamo a vidi se, da Rusija ne misli Italiji pustiti prostih rok v Abesiniji. — Južne države v Ameriki imajo premalo stroškov, sicer ne vemo, čemu da jim bode toliko vojaštva, kakor si ga napravi Brazilija in nje sosedinja, argentinska republika. Mi bi se radi rešili, one pa si še nala-gajo novih, več ali manj nepotrebnih stroškov. — Znani nemški rogovilež, Most, piha v New-Yorku zopet kašo, prijeli so ga, ker je ščul delalce zoper sedanjo vlado. Kopriva v starem, kopriva tudi v novem svetu.

Za poduk in kratek čas.

Štirinajst dni širom sveta.

(Dalje.)

Ko se Dunaja naveličava, podava se v soboto po obedu na kolodvor, da jo pobriševa više na sever. Voz je bil natlačen samih dolgočasnih ljudi. Nekateri so bili menda preimenitni, da bi z nama govorili, nekaterim pa menda tudi ni prava beseda prišla na jezik, da bi jim ga oživila. Meni nasproti je sedel nek bogat stric in njegova bratrična, mlada, zala in vesela deklica. Stric jej je celi pot polagal in vedno je morala jesti, bodisi meso ali kruh, ali potice, ali sladčice in dasiravno je že komaj dihala, prašal jo je stric še zmiraj, ali je še lačna. Blagor deklici, ako je tudi njena duša tako bogato oskrbljena. Kraj mene ste sedeli dve zakonski polovici. On je temno gledal in lice njegovo je bilo resno, kakor sploh človeka, katerega tere sto skrbi. Ko je pa njegova žena ob južinah začela nekaj odmotavati in je pečeno kokoš odmotala, začele so njegove oči bolj svetiti, in dokler je ona kuretino rezala, vadil se je on že po malem požirati. Govorila nista ničesar, a jedla sta jako vzajemno.

Dolenjo Avstrijsko unkraj Dunaja je jako pust kraj, dolgočasna ravnina; tu in tam je kaka luža ali mlaka, okoli katere goske svoje perilo sušijo, skljunom čedijo in potem z glavo likajo. Marsikateri gosak je radovedno vzdignil glavo ter se zadril nad nami: „Kam le?“ „V zlato Prago“ — mu je odgovoril moj gospod tovariš. Gosak je potem pretegnil svoj vrat, je porinil svoj kljun med goske in jim naznanil, da se peljamo v Prago. Za to novico so mu goske, kakor se spodobi, enoglasno zahvalo zaregetale.

Sred večerke smo že bili na Moravski meji in tedaj na slovanskem svetu. Unkraj Preglave me je veselilo, da je šel za plugom pravcati bregušar, kakor na Murskem polju, samo da so njegove breguše za pedenj daljše, kakor naše.

Na Moravskem je napeti svet, dasiravno

pravega brega ni; svet počasi narašča in potem ravno tako polagoma zopet popušča. O tem času smo videli samo praho, skorej nič zelenega, le tu in tam revno koruzo ali pa sladkorno repo. Tudi gaji so redki. Zato so najine oči zelenja pogrešale, in mojemu tovarišu se je vedno tožilo po zelenem Štajarju.

Vsa oznanila na severni železnici so v treh jezikih sestavljena: v nemškem, českem in poljskem. Na kupeji, kjer se ne sme kaditi, je zapisano česki: „pro nekouřici“; — Slovenci ga žgejo, Čehi pa ga kurijo. Poljski pa se veli: „Dla njepalacyh“, — Polaki ga tedaj palijo.

Ker svet povsod visi, tedaj mokrota lahko odteka, in zbog tega ni na nobeni njivi razgona, ampak cela njiva je eden ogon. Kako pa tedaj sejavec vé, kje je že sejal, če ni razgona? Pred kakor se spravi sejat, vzame ržene ali pšenične slame pod pazduho, in potem polaga slamo za slamo na praho od enega konca do drugega, in kaki poldrugi meter poleg prve redi slame polaga drugo red slame in tako naprej, dokler si cele njive ne razdeli in potem med dvema redima slame seje gori, med drugima doli in tedaj nikjer dvakrat ne seje. Drugi kraji, druge šege!

Ravno je „zdrava Marijo“ zvonilo, ko je železni konj v Polešovice primahal. Zdaj ste zopet radovedni, kaj imava midva v Polešovicah opraviti? O Polešovicah še gotovo niste nikdar ničesar čuli. Le pomirite se, saj sva jih midva tudi danes prvokrat občudovala.

(Dalje prih.)

Smešnica 47. Dve ženski, v tacih letih, da bi bili radi še mladi, bili ste se sprli. Njiji bi bila vsaka rajši veljala za mlajšo, a druga ji ni dala tega veljati. „Vi“, pravi naposled Meta, „Vi ste res čudna. Mlajša od mene čete biti, pa se že ne spomnite več svoje matere.“ „Kaj pa, da je to resnica“, odreže se Jeta, „jaz se ne spominjam več svoje matere. Kaj, če ste kje Vi moja mati!“

Razne stvari.

(Cesarjev dar.) Svitli cesar je za šolo pri sv. Petru v Savinjski dolini določil 300 fl. iz lastnega premoženja ter se bode šola vsled tega raztegnila na 2 razreda.

(Duhovne vaje.) Na Gornji Polskavi imeli so uni teden sv. misijon in v nedeljo slovesen sklep. Tudi Nj. ekscelecija mil. knezoškof so bili pri sklepnih pobožnostih.

(Dež. zbor.) Dnes v četrtek, dne 24. nov., snide se v Gradcu dež. zbor štajarske dežele. Žal, da tokrat ne bodo vsi slov. poslanci v njem. Bl. g. dr. Ferd. Dominkuš, s prva poslanec kmečke skupine v Mariborskem okraju, pozneje pa enake skupine v Celjskem okraju, je odložil svoje poslaništvo. Blagi gospod je storil veliko

za slov. ljudstvo, rad bi bil pa še več storil a ni se dalo. On vzame sedaj sicer slovo od poslanstva, gotovo pa ne od slov. ljudstva ali tudi to mu slej, kakor prej ohrani hvaležno srce.

(Imenovanje.) Dež. odbor štajarski je imenoval g. Fr. Matijašiča za potovalnega učitelja v sadjarstvu.

(Odlikovanje.) G. Ant. Bezenšek, doma v Konjicah, biva v Bolgariji ter ga je knez Ferdinand povzdignil v profesorja prve vrste na realni gimnaziji v Plovdivu.

(Občni zbor.) Posojilnica v Celju vabi svoje zadružnike k izvanrednemu občenemu zboru na nedeljo dne 4. decembra t. l. ob 8. uri zvečer v Celjski čitalnici. Na dnevnem redu je nadopolnitev načelnštva in sprememba pravil.

(Slovenski jezik pri sodniji a. h.) Sodnije morajo slov. vloge ne samo sprejemati, nego tudi v slov. jeziku reševati. Sodnija v Konjicah rešila je neko slov. prošnjo posojilnice v Celju v nemškem jeziku. Zoper to se je slednja pritožila pri pravosodnem ministerstvu, katero je Konjiško sodnijo koj pozvalo, da se ima opravičiti, zakaj je tako ravnala, ter ji je potem grajo izreklo, rekoč, da je minister z obžalovanjem opazil, da je sodnija nepostavno postopala, ter da pričakuje, da se bode sodnija v bodoče strogo po obstoječih postavah in naredbah ravnala, t. j. slovenske vloge slovenski reševala.

(„Žlahtna rozga Slov. Goric“.) Tako je ime drobni knjižici v veliki 8°, ki je ravno kar izšla v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Spisal jo je vlč. gospod dr. Ivan Križanič, stolni korar v Mariboru, Slovencev za novo leto. V okvirju male povesti, življenju ubogega slov. dekleta, položil je g. pisatelj veliko lepih nauk za mlade in stare Slovence. Človek bi jih sicer v debelih knjigah ne našel toliko. Cena lične knjižice je 20 kr.

(Šulverein.) Kakor so v Mariboru sklenili, tako so tudi pri sv. Lenartu v slov. gor. stvar dognali ter obstoji ondi posled podružnica nemškega šulvereina. Sedaj bode pač pšenica tamošnjim nemčurjem cvela — tudi po zimi. G. Mravlagg, načelnik te podružnice, ima pa za to še vendar na prodaj usnje tudi za slov. kupea.

(Za dijaško kuhinjo) darovala sta: mil. g. Ogradi kanonik in ravnatelj v bogoslovju 5 fl., stava v Slivnici 1 fl. Bog plati!

(Sejem.) Na Martinje je na večih krajih živinsk sejem, toda, kakor slišimo, letos ni bilo skorej nikjer na njem žive kupčije, Krivo je pač to, da so spravili doslej še le malo vina v denar.

(Nesreča.) Pri Črni na Koroškem je bila Mislinja sila narastla ter je vzela več dreves, ki so ležala ob njej, seboj. Nekateri fantje so

jih hoteli rešiti, toda sedaj je še nje voda potegnili seboj. Zendar, ki je bil vpricho, skočil je za njimi v vodo, da bi jih rešil, toda našel je z mladenči vred le moker grob v valovih.

(„Angeljček.“) Tega dela je izšel sedaj že tretji zvezček, tokrat v posebni lepi obliki na čast sv. Očetu v Rimu. Cena mu je jako nizka, samo 12 kr. ter se dobi v „kat. bukvarni“ v Ljubljani.

(Koroška pesmarica.) Gosp. Rožan v Trstu, via della Madonna del mare 15, izda v kratkem „Pesmarico za Koroške Slovence“. Pesmi bode v njej kacic 200 strani ter razlaga izdatelj nekatere besede, drugod manj znane, v slovarju. Cena pesmarici je 35 kr., s pošto pa 40 kr. Ker se natisne le toliko iztisov, kolikor se oglasi naročnikov, zato prosi izdatelj za pravočasna naročila.

(Uravnava Savinje. Že več let uravnava se struga Savinje, deloma vrši se ona na stroške dežele, deloma pa na stroške občin. Načelnik letošnji komisiji, ki ima to delo v rokah, je znani hammer-amboss, g. dr. Jos. Schmiderer. Ne vemo, kaj je dež. odbor napeljalo na to, da je tega moža postavil komisiji na čelo, mož nima niti vednosti za to niti uživa kako zaupanje pri slov. ljudstvu.

(U mor.) V Turškem vrhu blizu Zavrča našli so pred nekaterimi dnevi pri lastnem vinogradu gospo Grün iz Gradca pred hišo mrtvo. Gospa je čakala kupcev za novo vino, a dočakala je strašno smrt. Nekdo jo je ustrelil. V prsih je imela 27 zrn svinca. Sumničenje kaže na dva domača viničarja, katera sta že pod železom. Eden teh je mutast.

Listič uredništva: G. V. J. v št. J.: Radi ustrežemo, kakor nam bode mogoče. — G. K. L. v L.: Dajte mi vas kdo groš, pa vam postane mož iz nemčurčka hitro slov. korenjak. Mi za take ljudi nimamo še — lepe besede. — G. F. S. na S.: Vaš doktorček pa njegova „nemška sestra“ skrbita nas malo, gledé njiji potrkajte pri županu, morebiti pa ima on za-ujiji brezovko ali ka-li. — G. K. M. v P.: Boste prej ko ne slab prerok. — G. Storm. v Ž.: Potrpajte, kedar in ako bode prostor, pride Vaša povesť na vrsto.

Prostovoljna požarna bramba na Ljubnem v Savinjski dolini javlja prežalostno vest, da je bivši podnačelnik in častni ud gospod

Jožef Krulec, starejši,

bivši posestnik, knezoškofijski oskrbnik in načelnik okrajnega odbora, danes v jutro ob 1/3. uri po kratkej bolezni, previden s svetimi zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Bodi mu zemljica lahka!

Ljubno, dne 22. novembra 1887.

Odbor.

Loterijne številke:

V Trstu 19. novembra 1887: 60, 65, 73, 48, 69
V Lincu „ „ 6, 4, 39, 61, 16

Štv. 5583.

Oklic dražbe.

Od c. kr. okrajnega sodišča pri sv. Lenartu na Štajarskem se naznani, da se je dovolila prostovoljna prodaja zemljišča, vloga št. 39 kat. občine Ledinjek, spadajočega k zapuščinirajne Ane Šnuderl v Ledinjeku hiš. št. 51, fare sv. Ane. — Prodaja se vrši dne 19. decembra 1887 predpoludnem od desetih do poludvanajstih na zemljišču v Ledinjeku samem. Prodalo se bo pod temi pogoji, da se položi varščina (vadium) 180 gld. in se ne sme manj obljubiti, kakor cenilna vrednost znese, to je 1805 goldinarjev. Zemljišče meri po dačnih izkazih 18 oralov 1628⁰; kupec pravzame na račun kupnine, katero obljubi v dražbi, 600 gold., kateri se za mladoletnega dediča vknjiženi na tem zemljišču; dalje je mogoče 600 gold. proti postavni varnosti na tistem zemljišču dolžen ostati, tako da se le izplača v gotovem oni del kupnine, kateri 1200 gold. preseže. — Natančneje se pogoji naznani pri varuhu mladoletnega dediča Lovrencu Erjavcu v spodnji Velki ali pri podpisanem c. kr. okrajnem sodniku.

C. kr. okrajno sodišče pri sv. Lenartu,
dne 12. novembra 1887.

1—2

C. kr. okrajni sodnik:

Wenger.

Marijacejske kapljice za želodec,

izvrstne pri vseh boleznih v želodcu.

Varstvena znamka

Neprekosljivo sredstvo zoper pomankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, smrad iz ust, vetrove, riganje, kolike, želodčni katar, zgago, pesek v mehuru, preveliko slinjenje, zlatenico, bljuvanje, glavobol, če pride iz želodca, želodčni krč, zabasanje, prenapolnjenje želodca z jedmi ali pijačo, gliste, zlezenico, jaternico in hemeroide. Cena steklenice s podukom 35 kr., dvojna stekl. 60 kr. Osrednje pošiljateljice lekarne Karla Brady v Kromerizu (Moravsko). Marijacejske kapljice niso tajno zdravilo. Obstojni deli so pri vsaki steklenici v poduku napovedani.

Prave se dobé v vseh lekarnah.

Svarjenje! Prave Marijacejske žel. kapljice se večkrat kvarjajo in ponarejajo. Znamenje, da so prave, mora vsaka steklenica v rudečem, z gornjo varstveno marko prevedenem zavitku biti in v poduku, ki je pridjan vsaki steklenici, mora še opomnjeno biti, da je v tiskarni H. Guseka v Kromerizu tiskan.

Prave se dobé: Aussee: lekar K. Lang; Celje: lekar J. Kupferschmid; Fürstenfeld: A. Schröckenfux; Judenburg: K. Unger; Gradec: A. Nedved.

Naznanilo.

Pisarna okrajnega zastopništva Graške c. kr. priv. vzajemne zavarovalnice proti požaru v **Mariboru** je sedaj v Tegetthofovi ulici št. 30 v malem hramu poleg c. kr. žendarske kasarne.

W. Hrauda,
okrajni zastopnik.

Učenec, nemškega in slovenskega jezika zmožen. se sprejme v prodajalnici z mešanim blagom **M. Petrič-a** v **Stridovi**.

Nove orglje,

katere imajo 15 registrov z izvrstno vbranim glasom ter so iz dobro posušenega lesa, v najlepšem slogu stavljene, so na prodaj. Ogledajo se lahko pri orglarju **Lenartu Ebner** v **Mariboru**. Cena in plačilni pogoji po dogovoru.

2-2

Radenska slatina in kopališče
z vodo bogato na „natru in lithiju“. Garodove poskušnje so dokazale, da je ogljikov kislen lithij najboljše zdravilo zoper trganje v udih.

Radenska slatina je najboljša mizna voda
Popisi in ceniki zastoj in franko.

Radenci
Popisi in ceniki zastoj in franko.

Vsled obilja ogljikove kisline, natra in lithija rabi se slatina Radenska posebno pri: protinu, žolčji, mehurji in obistni bolezni, hemeroidah, želodčni bolezni in pri nahodih sploh.

Kopelj, stanovanje, gostilna po cen.
11—26

Dobi se v vseh boljših specerijskih zalogah in gostilnah.

Oddaja zidanja nove šole!

Od krajnega šolskega sveta na Prevorju v sodnijskem okraju Kozje se bode oddalo zidanje nove dvorazredne ljudske šole, cenjene 8800 gld. potem minuendo-licitacije dne 1. dec. t. l. na Prevorju. Vsaki podjetnik mora 10% vadija položiti. Načrt in proračun sta na ogled v stari šoli na Prevorju.

Krajni šolski svet na Prevorju,
dne 2. decembra 1887.

Tomaž Kotnik,
načelnik.

2 2

Ta esenca, ki se nareja po nekem receptu gosp. Dr. E. viteza Stöckla, c. kr. vladinega svetovalca in deželno-sanitetnega poročevalca za Kranjsko, je takozvana „Tinctura Rhei composita“, katera ozdravlja vse želodčne in trebušne bolezni, odpravlja telesno zaprtje, zlato žilo itd. (glej navod, ki je vsakej steklenici pridejan). — Izdelovatelj jo pošilja v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr., poštno stroške trpe p. t. naročniki. — Te steklenice prodajo po 15 kr. eno. lekar **Rizzioli** v **Rudolfovem** in večina lekarn na **Stirskem**, **Koroškem**, v **Trstu**, na **Primorskem**, v **Istri**, **Dalmaciji** in v **Tirolih**.

Na Štajarskem, **Gradec**: **Eichler**, **St. Leonhardstrasse**; **Nedved**, **Murplatz**; — **Aussee**: **Lang**; — **Bruck ob Muri**: **Langer**; — **Celje**: **Kupferschmied**; — **Gleichenberg**: **Fürst**; — **Köflach**: **Bilek**; — **Lipnica**: **Russheim**; — **Ljubno**: **Filipeck**; — **Ljutomer**: **Schwarz**; — **Maribor**: **Bancalari**; — **Ptuj**: **Behrbalk**; — **Brežice**: **Schnidderšič**; — **Voitsberg**: **Guggenberger**. 33

Prava francovka (konjak).

SCHUTZMARKE

HERTL'S FRANZBRANNTWEIN
Postavno vlož. brambena marka.

Kaj je prava francovka? Iz francoskega in južnoštajarskega močnega vina ekstrahiran alkohol, z imenom „konjak“, v obče znano, duh in telo oživljajoče zdravilo in pijača. Kaj se dobi navadno namesto takega zdravila?? Navadni špirit z eterom, kateri ne le nič ne pomaga, temveč še slabo upljava na truplo. Ako druga zdravila pri protinu, trganju v udih in bolezni v živcih nič niso pomagala, prosim, da še naj poskuša iz spodnje-štajarskega konjskega vina lastnih gor, destilirani konjak (francovko), ki ima pri vseh boleznih čudno moč. Mala steklenica 50 kr., velika steklenica 1 fl., s podukom, kako se rabi. Stari konjak, kateri se posebno rekonvalescentom priporoča, velja steklenica 1 fl. 50 kr. Vsaka steklenica ima pristavljeno postavno registrirano brambino marko.

Razpošiljatev vrši se naravnost od moje destilacije. Kdor naroči 4 velike steklenice, dobi vse franko in z zabojem vred.

Benedikt Hertl,

6—20

vinogradnik in graščak na gradu Goliču pri Konjicah. Spodnji Štajar. Zaloga za Gradec pri gg. lekarjih **J. Eichler** in **C. Blodig**.

Gospodarstvena priloga.

Priložena od kat. tiskovnega društva 47. števil. „Slov. Gospodarja“.

L. 1887.

24. novembra.

Štev. 142.

Prečenitev konja.

(Dalje.)

Znamenja na glavi. — Znamenja, ki se nahajajo na glavi konj, imajo razna imena, največ po tem, kaka da je njih podoba. N. pr. „vbita dlaka“ se pravi znamenju, ako ima konj nekaj bele dlake na čelu.

„Zvezdica“ je mala bela proga na čelu brez gotove podobe. „Zvezda“ pa je, kedar je enaka proga za nekoliko večja. „Mešana zvezda“ je, kedar je taka bela proga pomešana z dlako, kakor jo ima konj po životu, samo bele dlake še mora več biti, kakor je na onem mestu navadne. „Senčnata zvezda“ je proga, če je sicer čisto bela, na robu pa ima mešano dlako. „Krožna zvezda“ je zvezda, v čije sredi je temna pika. „Polmesečnik“ je zvezda, ako je podobna polmeseču. „Ostna zvezda“ se podaljša ostro proti nosnemu hrbtišču. „Kijeva zvezda“ je podobna prejšnji, samo dolžja je. „Lisasta zvezda“ je prav široka zvezda. „Nepravilna zvezda“ je taka, ki ima vidno nepravilno podobo ter je lahko mala ali pa tudi velika.

„Lisa“ raztegne se od čela doli do čez nos ter je podobna belemu traku. Ona ima razna imena in sicer:

„Pretrgana lisa“ je lisa, ki ima na sredi od zgorej doli temnišo dlako; bela je torej po obeh straneh prednja stran glave.

„Polulisa“ se konča hitro, ko pride do nosa. „Tekoča lisa“ pa gre doli do zgornje ustne. Potegljiva lisa pa je bel potegljivej v dlaki na prednji strani glave.

„Ozka lisa“ meri na široko le za prst, je pa tudi taka, ki je za 2 ali 3 prste široka, v časih še je celo širja.

„Svetilnica“ je lisa, ki se raztegne celo tje na obe strani glave. Za temi se dobé še tudi „krive“ in „nepravilne lise“.

„Luska“ je proga mesene barve na gorenji ustni. „Mlečna luska“ je na obeh ustniah, gornji in spodnji, bela barva. „Mlečni gobec“ ima konj, ako ima obe ustni beli in če ste ob enem mesene barve. „Krapavični gobec“ je, ako ima konj na gobcu semtertje meseno barvo, a vmes tudi druge, bolj temne v različnih podobah in dolgotih.

„Krastavične oči“ so tačas, če so okoli oči take barve, kakor je ima krastavica na gobcu.

Znamenja na nogah. — Beli venec,

blazina je bela in sicer se imenuje noga, na kateri in kje, ali spredaj ali zadaj, na levi ali destni strani noge.

Venec in blazina — sta bela. Znotraj beli venec, na pol beli venec, spredaj beli venec. Pol piclja bel, polpicljast konj. Celi picelj bel, bicljast. Visoko bicljast je konj takrat, ako je še kak del piclja bel. Picljev čop je bel, ako je le on bel, v tem ko je picelj navadne barve.

Beli picelj je, ako je noga do lidek bela. Ako se krivi na koncu belo znamenje, za to se ne izmeni konjar ali pa daje konju ime, da je neenako bel (na piclju.)

Nad picljem bel, polobut je konj, kedar je pol lidke bele; obut pa je, ako je cela lidka bela. Visoko obut je, ako se raztegne znamenje še čez koleno, ali pa vsaj seže do njega.

Znamenja na nogah so lahko čisto bela in to se ne naznanja v imenu. Lahko so prsa tudi progasta, to pa se naznanja v imenu. V tem so imena lahko prav različna, vselej pa taka, da vé človek hitro, pri čem da je..

Ako se dobé v belih znamenjih kje katere majhne temne proge, dobode konj ime, da je napikan. Ako je znamenje še bolj sivo, kakor pa belo, takrat se pravi konju, da je meliran, črnkast.

Kedar sežejo svetle proge do roba na kopitu, tedaj se mu reče, da je kopito svetle barve, v časih je po celem, v časih pa le na mestih.

Barva in znamenje so imenitna za popisovanje konja. Kedar gre za prepir, kak da je konj, takrat je treba, da si človek natanko ogleda konja, pa tudi zna, kaka da so na njem znamenja.

(Dalje prih.)

Poročilo o delovanju cesarjevič Rudolfovega sadjerejskega društva za Spod. Štajar.

Za prebivalce avstrijske države znamenito leto 1881, v kojem se je imela vršiti poroka Nj. c. kr. Visokosti presvitlega gospoda nadvojvode cesarjeviča Rudolfa, je srca vseh Avstrijanov navdalo z radostjo, ter jih na živahno gibanje in delovanje veselo navdušilo.

Tudi prijazni trg Št.-Jurij ob juž. železnici, razprostrajoč se po malem hribčku od Voglajne proti severu, ni mogel temu prezanimivemu dogodku zadrževati iskrenih svojih sočutij, ter je sklenil ta dan velikemu pomenu primerno, prav svečanostno obhajati.

V to svrho sklicana skupščina se po daljšem posvetovanju zedini v spomin na ta veseli dan osnovati društvo, katero bode s svojim delovanjem kmetijskemu prebivalstvu občno bedo po mogočnosti zmanjševati skušalo. ter s svojim vztrajnim prizadevanjem od ene strani ohranilo spomin na prevažen dogodek, od druge strani pa, da bi po visokem namenu prevzvišene cesarske hiše med prebivalce razširjalo blagoslov, ter pospeševalo blagostan.

Po predlogu gospoda viteza H. Berksa, grajščaka na Blagovni, se sklene osnovati društvo, katero naj bi pospeševalo sadjarstvo.

Zato so se navedli sledeči uzroki:

1. V naših krajih je sadjarstvo popolnoma zanemarjeno.

2. Sadjarstvo prouzrokuje kmetovalcu od začetka kakor v nadaljevanju primeroma le malo občutljive stroške;

3. delo, kojega pa sadjarstvo itako ne zahteva obilo, vrši se v času, ko nujnih opravil na polju ni;

4. sadjarstvo donša lepe dohodke, kateri popolnoma skorej nikoli ne izostanejo, razven tega pa daje obilo okusnih pa zdravih jedil, ter dobre pijače;

5. sadjarstvo dobrodejno upliva na blagotnost ter naravno požlahtnjenje srca, okrepuje telo, olepšava okolico in dobro upliva na podnebje.

Skupščina, prepričana o važnosti navedenih uzrokov, si takoj voli osnovalni odbor, kateri naj nemudoma vse potrebno poskrbi: sestavi pravila, jih v potrjenje predloži ter si prizadeva, da bo društvo smelo imeti ime Nj. c. kr. Visokosti presvitlega gospoda-nadvojvode cesarjeviča Rudolfa, društveni vrt pa ime Nj. c. kr. Visokosti presvitle gospé nadvojvodinje cesaričinje Štefanije. Ker se je društvo nameralo 10. maja 1881 že ustanoviti, zato je bilo treba sproženo idejo hitro uresničiti.

Pravila so bila 9. aprila 1881 že sestavljena in od vis. c. kr. namestijštva v Gradcu 10. maja št. 7190 potrjena.

Odbor društva, kateremu se je dotlej reklo: „Sadjerejsko društvo v Št. Jurju ob južni železnici“, je pa že 25. aprila 1881 prosil, da bi se društvo imenovati smelo: „Cesarjevič Rudolfovo sadjerejsko društvo v Št. Jurju ob južni železnici“, vrt pa: „Cesarjevičen Štefanijni vrt“, kar se mu je z dopisom od najvišega dvorskega urada Nj. c. kr. Visokosti cesarjeviča Rudolfa v Laksenburg, dne 15. maja 1881 št. 585 milostno dovolilo.

Z radostjo se je pozdravljalo to odlikovanje, število društvenikov pa je zdatno naraščalo, in že pri prvem zborovanju se je sklenilo ustanoviti večje drevesnice, da bi se tem uspešneje dosegal društveni namen.

Šentjurski tržani so društvu odstopili eno

oralo zemlje v trgu, katero omejujete dve okrajni cesti; ta lega pa je zato še posebno prilična, ker vsak mimo hodeč lahko opazuje dela in opravila v drevesnici.

Ali društvo s tako ozkim delokrogom je le kratek čas trpelo, kajti spodbuja, koja je društvo vnelo, je vplivala tako obširno in izdatno, da se je še tistega leta na predlog gospoda Mih. Vošnjaka iz Celja društvo do sedaj samo za faro Št. Jurij namenjeno — razširilo na ves Spod. Štajar, kakor daleč se raztega okrožna sodnija Celjska.

Šentjursko sadjerejsko društvo se je potem spremenilo v „Sadjerejsko društvo za Spod. Štajar“ z istim namenom, kakor prej, le v širšem krogu.

Pravila tako prenovljenega društva je vis. c. kr. namestnija v Gradcu 5. sept. 1882 potrdila.

Novo društvo se je ustanovilo in so bili v ravnateljstvo voljeni gospodje:

Hugo vitez Berks, grajščak na Blagovni, dr. Gustav Ipavc, zdravnik v Št. Jurju; Val. Jarc, učitelj v Št. Jurju; Franc Lenček, veleposestnik na Blanci pri Sevnici; Franc Prauns-eis, veleposestnik in posestnik usnjarske tovarne v Št. Jurju; Mih. Vošnjak, državni in deželni poslanec v Celju; Mihael Vizjak, posestnik in odlikovani sadjerejec na Pečevju v Teharjih.

Tudi temu razširjenemu društvu se je z dopisom najvišega dvornega urada Nj. c. kr. Visokosti presvitlega gospoda cesarjeviča Rudolfa v Pragi 26. nov. 1882 št. 795 milostno dovolilo, da sme društvo tudi na dalje imeti prečastno ime prestolonamestnikovo in vrt presvitle nadvojvodinje Štefanije.

To visoko odlikovanje pa je društvo tako spodbudilo, da je zastavilo vse moči v dosego svojega namena ter je društvu pristopilo 452 udov.

Društveno delovanje je obsežalo vzgojo zdravih, močnih in podnebju primernih drevesec najboljših plemen; prošnjikom je postrezalo s cepiči ter je širilo spoznanje in važnost umnega sadjarstva. Da se je prvo doseči moglo, stopilo je v pismo zvezo z najslavnejšimi sadjerejci, katerim so krajevske razmere na Štajarskem do dobra znane; ti so društvu z nenavadno prijaznostjo postrezali ter mu bili s svojimi bogatimi skušnjami v krepko pomoč.

Društvo se med temi posebno hvaležno spominja za Štajarsko žolibog prezgodaj umrlega gospoda dr. Josip Haffnerja v Hohenburgu; ta gospod je bil društvu vsestranska pomoč s svojimi bogatimi skušnjami, s svojim izvrstnim poznanjem sadnih plemen, on je društvu daroval dosti časa in lepo število cepičev najžlatnejših plemen.

Ravno tako mora društvo tudi hvaležno biti predsedniku c. kr. avstrijskega pomologič-

nega društva gospodu grofu Henriku Attems. kateri vedno spodbuja in neutrudno dela za povzdigo štajarskega sadjarstva. Tudi ravnatelj vino- in sadjarske šole v Mariboru gospod Henrik Kalman si je pridobil polno hvaležnost našega društva, na kojega dejansko podpora sme društvo z veseljem vselej računati.

(Dalje prih.)

Svarilo pred izseljevanjem.

Slavno c. kr. okr. glavarstvo v Mariboru nam je priposlalo naslednje svarilo, naj ga razglasimo. Da-si nam ni znano, da bi se iz Malega Štajarja ljudje izseljevali v dalnjo Ameriko, vendar damo svarilu radi prostora v našem listu. Nesreče je zadosta, ko bi se le v eni slov. družini izcimila misel na izseljenje. Za ljubi kruhek gre nam v časih v resnici trdo, toda če ga ne najdemo doma, toliko lahko izpoznamo, da nam ga drugod, na tujem, ne bodo rezali z velicim nožem. Svarilo se glasi:

Iz poročil konzularnih uradov se razvidi, da se je l. 1886 zopet veliko podanikov avstro-ogrske države izselilo v severno Ameriko.

Tako je izstopilo pretečeno leto le v novem Jorku 19.994 izseljencev samo iz avstrijskih dežel to stran Litave: večinoma si hočejo z delom kruh služiti. Ali delavcev v Ameriki zdaj ne pomanjkuje več, kakor je to bilo še pred malimi leti. Zdaj je vse prenapolnjeno, tako da ptuji delavec zelo težko dobi delo, to tem bolj, ker zadruga, v katere se ameriški delavci združujejo, zaslužek odbijajo ptujim delavcem.

Ti mnogi naseljenci po tem takem pripomorejo le k temu, da tamošnjim delavcem stanje shujšavajo. Zato se Amerikanci gledé tolikih naseljencev bojé že za svojo deželo, ter se bode vprašanje, kako bi se dalo temu naseljevanju v okom priti, najbrž kmalu razpravljalo v javnih zborih.

Zato je nujna potreba ljudem, ki so brez vsega premoženja, odsvetovati izseljenje v Ameriko, in ministerstvo notranjih zadev v novič svari, naj se ljudje ne dajo zapeljati k izseljevanju po praznih obljubah agentov.

Bučele.

(Dalje.)

III. Opravila bučel. Dela, ki jih delavne bučele opravljajo so zunajna in znotrajna. Zunajna so: a) Straža. Vsaki panj ima, kadar je za izlet pripravno vreme nekaj bučel za stražo; ki pred panjem stojé, ali se sprehajajo. Njih delo je: paziti, da tuje bučele ali nepotrebni drugi gosti notri ne pridejo. b) Prevetrovanje. V toplih poletnih dneh in večerih zapazimo pred vsakim panjem nekaj bučel, ki s sperutnicami ne-

prenehoma pahljajo. S tem delom odganjajo vročino. c) Predigrovanje delavk. Jednako vidimo v toplih dneh nenavadno število bučel pred panjem z velikim in veselim šumom brenčati. Raditega da se očistijo v spomladnih dnevih. d) Donašanje vode. Pamet kaže, da brez vode bučele ne živijo. Vodo rabijo pri strdi, da jo zamorejo srkati. Voda mora biti tudi pri plodi. e) Nabiranje strdi. Za strdjo bučela strašno hlepi, a zgotovljenega nikjer ne dobi nego le tekočino, ki se v njenem želodčku v strd spremeni. Z rilcem svojim si išče na cvetlicah sladčico, njo posrka in takoj na drugo cvetlico vzleti. Kadar je želodček napolnjen, takrat po najkrajšem potu domu zbrenči, da si tamkaj sladko butaro izprazni, a potem takoj zopet na pašo hiti. f) Nabira cvetnega prahu in smole. Bučelni živež je tudi cvetni prah, katerega na zadnjih nogicah domú nosijo. S smolo pa mašijo špranje in pritrjujejo satovje.

Znotrajna dela: a) Naprava voska. Bučelice vosek napravljajo iz obilno povžite strdi, ki se med polobročki zadnjega telesca izhlapljuje in utrjuje v luščinicah. Za nabiranje voska rabijo mnogo strdi cvetnega prahu in gorkote. b) Strd. Ono strdeno tekočino, katero bučelice domu prinesó, praznijo v prednje celice, a po noči spravljajo gotovo strd v zadnji del panja, t. j. v zgorenje prostorije satovja, čije potem v pokrovici zapečatijo. c) Hranitev cvetnega prahu. Prah domú prinesen tudi v celicah hranijo, a v onih, ki so bližje bučelnega gnezda. d) Izreja zalege. Zlasti skrbé bučele za novi zarod. Za kar je potrebna gorkota, da se mladiči izležejo a tudi potem, da se ne prehladijo. Bučele se na nikakšni način ne dajo odgnati od zalege svoje, a ako se to zgodi, je temu vzrok velik mraz.

IV. Starost bučel. Kraljica ali matica učaka dobo 3—4 leta. Trotje živé celo kratko. Življenje delavk pa ni možno natančno določiti, živé pač tako dolgo, dokler ne obnemorejo, ali si poškodujejo perutnice in krila; to se pa godi pri dobri paši, in nekaterih slučajih ter tudi, ako jih dobi na paši nevihta. (Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Šentjurja na juž. žel. (Na znanje.)

„Cesarjevič Rudolfovo sadjerejsko društvo za Spod. Štajar“ je ob svojem času objavilo, da bode letos na jesen oddavalo požlahtnjena drevesca iz svojih vrtov, kar pa se je iz merodajnih rokov, posebno zaradi vednega deževja odložilo na spomlad, kar gotovo ne bode na škodo niti udom, niti drevescem. O naročevanju in razpošiljanju drevesec pa naj se blagovoljno pomni sledeče: Vsak ud, ki je plačal letnino, dobi dve drevesi kot ud brezplačno isto tako tudi primerno število jabolčnih ali hruševih ali obojih

divjakov in cepičev, če se pravočasno za nje oglasi. Kedor pa želi dobiti več drevesec, jih tudi dobi po primerno nizkeji ceni. Vsi p. n. poverjeniki in drugi društveniki se uljudno prosijo, da se oglase do novega leta 1888, koliko drevesec in kakšnih kedo želi. Posamezni udje se lahko oglašé naravnost na ravnateljstvo, ali pa po dotičnem poverjeniku, kar bo društvu radi obilo število udov še ugodneje. Na poznejša naročila se bode težko ozirati ali celo ne. V prvi odborovi seji se bodo volili tudi društvu poverjeniki; če kateri dosedanjih poverjenik želi kake spremembe, naj to blagovoljno naznani ravnateljstvu. Društveni namen pospešujejo izdatno delavni poverjeniki, kakoršnjih si društvo na vsak način pridobiti želi, ter jih bode ob svojem času objavilo po časopisih. Slavna Kranjska c. kr. kmetijska družba je po dogovoru 17. septembra t. l. privolila udom cesarjevič Rudolfovega sadjerejskega društva za Spod. Štajar pošiljati svoj jako izvrstno uredovan kmetijski list „Kmetovalec“ za polovico cene, t. j. za 1 gld. na leto. Vsak ud našega društva si torej lahko naroči „Kmetovalca“ za en sam goldinar na leto. Kedor bo list prvo krat bral, ne bo ga mu treba več priporočati. „Kmetovalec“ izhaja v Ljubljani 15. in zadnji dan v mesecu; naroča se pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani. Cesarjevič Rudolfovo sadjerejsko društvo za Spod. Štajar v Št. Jurju ob juž. žel. 13. novembra 1887.

V. Jarc, tajnik. Dr. Ipavie, ravnatelj.

Iz Ljutomerske okolice. Leto se nam je precej h koncu nagnilo, življenje rastlin je pojenjalo ter so nas oznanjevalci zime s svojo belo odejo že obiskali. Še nekaj tednjev in sopot bomo en kerak bližje večnosti in ena pot naše zemlje okoli solnca bode končana. Tudi kmetovalec in vinogradnik sta se sicer letos boljšega pridelka nadejala in se torej ne ozirata z najboljšo zadovoljnostjo na preteklost. Ozimčica se je še precej dobro obnesla, tudi sadja smo precej obilo imeli in precej dobro spečali, jarino nam je pa toča vzela, kakor tudi gorico. Zadnjega pridelka se je pa vendar kljubu toči hvalevredno nabralo ali dobrotu nam je skoraj za polovico od lanjščine zaostala. Letošnji Ljutomerčan obsega iz boljših leg 15 do 19% sladkora, slaběji 14—16% sladk. po Klosterneburški tehtnici, a cena mu je 50 do 90 gld. za 10 avstr. veder. Cena ostalim zemljiškim pridelkom je še vedno zelo nizka, tako tudi živini. V sadjereji bi nam bilo boljšega dobička pričakovati, ko bi se bila v pretečenih letih bolje v ozir jemala in gosteje drevesa zasajevala, kajti v obče najdemo sama prestara in premlada drevesa in toraj prva že niso in zadnja še niso zmožna sadja. Naj še nekaj omenim! Ako zapusti prijazni bralec lepe ljuto-

merske gorice zgoraj pri Slaviču na hribu Kamensčaku, kjer si pri dobri kapljici ljutomerčana dušo močnejše priveže, ter jo proti severu krene in sicer peš skozi nekdanje rimsko selo Cezanjevce bode se gotovo med potjo čez loge in travnike po tako razdžani pešpoti kopal in putil ter še bode srečen in vesel, da se ni za zmeraj skopal v onih treh potocih, čez katere bo koračil in v prijazne Noršince došel. Pot obstoji iz razdžanega jeza in menda 10 brvi, katerih je sedaj komaj 3—4 na svojem prostoru, ostale pa so Bog si vé, kje po hosti in travnikih razplavane ter se enači ogerskim v pustinah in bosničkim. Priporoča se toraj tistim bolnikom, katerim mrzla kopel posebno ugaja, da romajo po tej poti. Kaj, ko bi se milodari za poprave nabirali? Morda bi milostna roka Babinskega veleposestnika Krumpiča v tem se usmilila. Noršinarji storijo svojo mlako plodonosno in koristno, ako v prihodnje leto na sedaj navoženi 3° o premeru velik otok posade trte in sadno drevje. Poskus je dober.

Raznoterosti.

(Za črevlje.) Kedar človek delj časa ne obuje črevljev lahko se mu izgodi, da mu spletnijo. Temu se da pomoči, ako se vlije nekaj trpetinovca na sukneno cunjo ter se črevelj, kedar ga nočemo delj časa vzeti v rabo, z njim otere. Tudi za homote in enako pripravo se priporoča ta lahka in cena pripomoč.

(Kožuha.) Kakor je znano, po leti ni treba človeku kožuha, tembolj pa ga rabi po zimi. Ali kaj, ko se skazi tako lahko, kedar ni v rabi! Temu se da pomagati. Predno ga vzememo po zimi na-se, denimo rženih otrobov v lonec ter postavimo tega na ognjišče. Mešajmo jih v tem z roko, dokler nam ne bode preveč vročine. Za tem pa potrosimo kožuh z njimi ter ga izkrtajmo čez nekaj časa dobro in kožuh bode, kar se tiče barve, kakor nov.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

Mesta	Pšenica	Rž	Jčmen	Oves	Turšica	Proso	Ajda
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Maribor 100 kg.	5 90	4 20	4 10	2 10	4 95	4 60	3 70
Ptuj . 100 kg.	5 75	4 —	4 —	2 —	5 —	4 —	4 —
Celje . . .	7 10	5 20	5 37	3 10	4 95	—	7 90
Gradec 100 Kg.	7 40	5 80	5 70	5 90	6 80	6 50	6 30
Ljubljana .	6 20	4 76	3 84	2 54	5 50	—	—
Celovec . .	6 10	5 10	3 70	2 50	4 20	—	—
Dunaj } 100 Kl.	7 75	6 10	6 85	6 20	6 38	—	—
Pešt }	7 08	5 52	7 30	5 50	5 83	—	—